

3. vaja: IONSKI IZMENJEVALCI

1. Uvod

2. Namen dela

3. Metode

POSTOPEK ZA DOLOČANJE VRSTE IONSKEGA IZMENJEVALCA

V dve epruveti damo po približno 1 g ionskega izmenjevalca, v prvi ga prelijemo z 10 mL vodovodne vode, v drugi pa z 10 mL demineralizirane vode. V tretjo epruveto nalijemo samo 10 mL demineralizirane vode. V vse tri epruvete damo po nekaj kapljic raztopine indikatorja brom timol modro (interval pH = 6.0 - 7.6; rumena - modra) in opazujemo spremembo barve.

Sprememba barve v epruveti z vodovodno vodo nam pove, katere vrste je ionski izmenjevalec (rumena - kationski, modra - anionski). Opazovanje spremembe v epruveti z demineralizirano vodo in ionskim izmenjevalcem je potrebna za testiranje vode, epruveta s samo demineralizirano vodo pa služi kot dokaz za spremembo barve indikatorja.

POSTOPEK ZA DOLOČANJE KAPACITETE IONSKEGA IZMENJEVALCA

Točno natehtamo približno 1 g anionskega oziroma kationskega izmenjevalca v erlenmajerico, ga prelijemo s 25 mL 0.1 M HCl oziroma 0.1 M NaOH in močno stresamo pol ure. Dodamo tri kapljice raztopine indikatorja metil oranž (interval pH = 3.1- 4.4; rdeča - rumena) in retitriramo z 0.1 M NaOH oziroma 0.1 M HCl. Kapaciteto ionskega izmenjevalca podajamo kot mg CaO/g ionskega izmenjevalca.

KOMPLEKSOMETRIČNA KONTROLA DEMINERALIZIRANE VODE

20 mL demineralizirane vode dodamo 2.0 mL amoniakalnega pufra (pH = 10), 0.3 mL 0.1 M magnezijevega kompleksonata in noževo konico indikatorja eriokrom črno T. Nastalo raztopino nevtraliziramo z 0.01 M kompleksom III (previdno z nekaj kapljicami do modre barve) in dodamo 100 mL vode iz kationskega stolpa.

Raztopina mora ostati modra, rdeče-vijolična barva je znak prisotnosti Ca^{2+} in Mg^{2+} . Pri šibki reakciji na Ca^{2+} in Mg^{2+} mora zadostovati že nekaj kapljic 0.01 M kompleksona III, da postane raztopina spet modra.

Nasičenost kationskega izmenjevalca pomeni tudi nasičenost anionskega izmenjevalca, saj sta kapaciteti glede na količino ionskega izmenjevalca približno enaki.

4. Meritve in računi

5. Rezultati

vrsta ionskega izmenjevalca:

kapaciteta ionskega izmenjevalca:

prisotnost (odsotnost) Ca^{2+} in Mg^{2+} :

6. Diskusija

7. Zaključki